

NASZ *Region*

Nr 4 (88) / 2014

Świętokrzyski Informator Samorządowy

ISSN 1897-4546

gazeta bezpłatna

Fot. Andrzej Smoliński

Współpracujemy już
10 lat!

Nowoczesna i skuteczna
nauka o finansach

W Świętokrzyskie po
zdrowie i relaks

Szlaki rowerowe połączą
Polskę Wschodnią

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WILNO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

... dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

*Zdrowych, pogodnych Świąt Wielkanocnych
pełnych wiary, nadziei i miłości,
serdecznych spotkań w gronie rodziny i przyjaciół,
wiosennego nastroju oraz wesołego Alleluja
życzą*

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Świętokrzyskiego
Tadeusz Kowalczyk

Marszałek
Województwa Świętokrzyskiego
Adam Jarubas

Współpracujemy już 10 lat!

Ambasador Finlandii Jari Vilén wraz z małżonką oraz władze Regionu Centralnej Finlandii uczestniczyli w uroczystej części sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, która odbyła się 20 marca w siedzibie Świętokrzyskiego Centrum Onkologii. Delegacja z Finlandii przybyła w związku z 10. rocznicą nawiązania współpracy pomiędzy Województwem Świętokrzyskim a Regionem Centralnej Finlandii. – Jubileusz to okazja do podsumowań, ale również do tego, żeby stawiać sobie nowe cele – mówił marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas.

10 lat współpracy zostało podsumowane podczas uroczystej sesji Sejmiku

Najważniejsze obszary cy to m. in. rozwiązania dla dotychczasowej współpra- przedsiębiorczości, educa-

cja, rozwój innowacji czy ochrona środowiska. Jak podkreślił marszałek województwa świętokrzyskiego **Adam Jarubas** równie ważnym doświadczeniem było rozwijanie samej umiejętności współpracy ze sobą. – To co mnie osobiście ujęło przy pierwszych wizytach w Regionie Centralnej Finlandii, to właśnie duża kultura współpracy, zaufanie, którego mogliśmy się uczyć od naszych fińskich przyjaciół, a z czym my w Polsce, w Świętokrzyskiem,

mamy jeszcze problemy – podkreślił.

Marszałek przypomniał, że jubileusz współpracy województwa świętokrzyskiego z Regionem Centralnej Finlandii pokrywa się z innym przypadającym w tym roku ważnym jubileuszem, jakim jest 10-lecie wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. – Nasi fińscy przyjaciele byli naszymi przewodnikami w tych złożonych realiach funkcjonowania we Wspólnocie Europejskiej.

Podczas wizyty gości z Finlandii rozmawiano również o możliwościach kontynuacji i rozszerzenia istniejącej współpracy, m.in. w obszarze gospodarki, edukacji i innowacji, tym bardziej że obszary strategiczne dla rozwoju gospodarczego regionu, określone w nowej strategii rozwoju województwa świętokrzyskiego, są zbieżne z obszarami strategicznymi partnerskiego regionu z Finlandii. Najważniejsze z nich to rozwój badań i innowacyjności, budownictwo energooszczędne, branża metalowo-odlewnicza, turystyka prozdrowotna czy nowoczesne rolnictwo. – Na przyszłość chcemy korzystać z doświadczeń naszych partnerów, którzy ponad 20 lat temu przeżywali poważne problemy, takie jak wysokie bezrobocie. Dzięki przyjęciu dobrej strategii – wsparcia dla przedsiębiorczości, rozwoju szkolnictwa zawodowego, kojarzenia biznesu z nauką i pomocy administracji dla tych sektorów – dziś

Region Centralnej Finlandii jest prawdziwym liderem – podkreślił marszałek Adam Jarubas.

Również ambasador Finlandii **Jari Vilén**, gratulując obu regionom dotychczasowych efektów współpracy, wyraził nadzieję, że w kolejnym okresie pojawią się nowe jej elementy. – Finlandia bardzo chce zaznaczyć swoją obecność w Polsce, także w województwie świętokrzyskim – mówił. Poinformował również o planie uruchomienia w ciągu kilku miesięcy Honorowego Konsulatu Finlandii w Kielcach.

– Wszystkie działania władz regionów muszą być skoncentrowane na zapewnieniu rozwoju sektora biznesowego i przemysłowego, co wiąże się z rozwojem miejsc pracy – mówiła **Ulla Perämäki**, przewodnicząca Zarządu Regionu Centralnej Finlandii, przypominając, że okoliczności współpracy regionów ciągle się zmieniają,

a ogromnym wyzwaniem okazał się globalny kryzys, który również mocno odczuła Europa.

Na zakończenie tej części sesji przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego **Tadeusz Kowalczyk** odczytał treść deklaracji dalszego pogłębiania kontaktów między obydwoma regionami na rzecz ich rozwoju. Podpisali ją przedstawiciele władz Samorządu Województwa Świętokrzyskiego oraz Regionu Centralnej Finlandii.

Delegacja z Finlandii rozmawiała również z władzami Świętokrzyskiego Centrum Onkologii o możliwościach współpracy między instytucjami ochrony zdrowia. Odbyły się także spotkania w Politechnice Świętokrzyskiej i w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego poświęcone współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego.

Joanna Majewska

KALENDARIUM

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach z udziałem marszałka Adama Jarubasa i wicemarszałka Grzegorza Świercza odbyło się uroczyste otwarcie apteki szpitalnej. Jej pomieszczenia przeszły gruntowny remont i zostały rozbudowane. Inwestycja kosztowała około miliona złotych.

W dniach 27-28 marca z wizytą w województwie świętokrzyskim przebywał Ambasador Królestwa Belgii w RP Raoul Delcorde. Spotkał się z marszałkiem województwa świętokrzyskiego Adamem Jarubasem i członkiem Zarządu Województwa, Janem Maćkowiakiem. Odwiedził również Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne w Podzamczu Chęcińskim.

„Partycypacja, różnorodność, kompleksowość – rozwój usług dla rodzin” – pod takim hasłem w Pałacu Prezydenckim 28 marca odbyło się Forum Debaty Publicznej współorganizowane przez Konwent Marszałków Województw RP oraz Fundację Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego. W spotkaniu uczestniczyli Bronisław Komorowski Prezydent RP z Małżonką, przedstawiciele Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz marszałkowie województw, wśród nich marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas.

Gloria Artis dla dyrektora kieleckiego Muzeum

Robert Kotowski, dyrektor Muzeum Narodowego w Kielcach został uhonorowany odznaczeniem Gloria Artis – Zasłużony Kulturze. Medal wręczył dyrektorowi marszałek Adam Jarubas podczas wernisażu wystawy „Portret – zwierciadło duszy”.

Robert Kotowskiego udekorował odznaczeniem Adam Jarubas

Medal Zasłużony Kulturze – Gloria Artis nadawany jest osobom szczególnie wyróżniającym się w dziedzinie twórczości artystycznej, działalności kulturalnej lub ochronie kultury i dziedzictwa narodowego. Jest

przyznawany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z własnej inicjatywy lub na wniosek innych ministrów, kierowników urzędów centralnych, rektorów szkół wyższych lub marszałków województw.

Już jest Regionalny Program Operacyjny

Rozmowa z Kazimierzem Kotowskim, członkiem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

- Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przyjął kolejną wersję projektu RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Jakie są najważniejsze założenia tego dokumentu?

- Przyjęcie trzeciej wersji projektu RPO zwińczyło kolejny etap intensywnych prac prowadzonych w Urzędzie Marszałkowskim. Opracowanie projektu jest częścią przygotowań na szczelnie centralnym oraz w poszczególnych województwach, których celem jest stworzenie systemu efektywnego wydatkowania środków unijnych. Najważniejsza zmiana jest taka, że RPO będzie finansowany z dwóch funduszy strukturalnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego koncentrującego się na projektach infrastrukturalnych oraz Europejskiego Funduszu Społecznego służącego finansowaniu projektów społecznych i zatrudnieniowych. Pozwoli to na lepsze skoordynowanie projektów finansowanych tak, aby były one bardziej efektywne. Kolejnym wyróżnikiem jest wyraźny gospodarczy kierunek RPO. Realizacja RPO przyniesie ma zdynamizowanie rozwoju gospodarki województwa poprzez nowe rozwiązania technologiczne i wzrost poziomu kapitału społecznego.

W rozpoczynającej się odsłonie unijnej polityki spójności większy nacisk zostanie położony na zwiększenie efektywności realizowanych projektów. Priorytetowo traktowane będą

projekty dotyczące innowacji, przedsiębiorczości, energetyki i projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego. Na te przedsięwzięcia, według wytycznych Komisji Europejskiej, będzie przeznaczona niemal połowa środków zarezerwowanych na projekty inwestycyjne.

- Jakie środki będą dostępne dla beneficjentów nowego RPO?

- Na realizację projektów przeznaczone zostanie 1 363,2 mln EUR środków unijnych, czyli ponad 5,6 mld PLN. Trzeba przy tej okazji wspomnieć, że Komisja Europejska wymaga by środki unijne w Programach Operacyjnych były skoncentrowane na obszarach wymagających najpilniejszego wsparcia. Dlatego zidentyfikowano tzw. Obszary Strategicznej Interwencji, które charakteryzują się pewnymi wspólnymi cechami, posiadają specyficzne potrzeby i potencjał. Obszarami tymi, wynikającymi z zapisów Strategii Rozwoju Województwa są: obszar funkcjonalny Kielc, obszary funkcjonalne miast tracących swe dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze (Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko Kamienna, Starachowice), obszary wiejskie o najgorszym dostępie do usług publicznych, obszar uzdrowiskowy, czy obszar Gór Świętokrzyskich. Ponadto środki kierowane dla przedsiębiorców będą koncentrować się na najważniejszych, najbardziej

Kazimierz Kotowski, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

obietujących gałęziach gospodarki, tzw. inteligentnych specjalizacji regionu.

- Jakie branże będą uznawane za kluczowe?

- W Regionalnej Strategii Innowacji, podlegającej obecnej aktualizacji jako inteligentne specjalizacje województwa zaliczone zostaną oszczędne budownictwo, przemysł metalowo-odlewniczy, turystyka zdrowotna i prozdrowotna, nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze. Uzupełniać je będą specjalizacje horyzontalne, do których zaliczają się technologie informacyjno-komunikacyjne, zrównoważo-

ny rozwój energetyczny oraz branża targowo-kongresowa.

- Jaka część wspomnianej trafi do przedsiębiorców?

- Szacujemy, że bezpośrednio na sferę gospodarczą przeznaczymy aż 1,5 mld PLN. Środki te trafią między innymi do firm jako bezpośrednie wsparcie inwestycyjne, pomogą we wzmocnieniu otoczenia biznesu, umożliwią przedsiębiorstwom realizację wspólnych przedsięwzięć, również ze światem nauki, posłużą wypromowaniu oferty eksportowej świętokrzyskich firm, wesprą uzbrajanie przez

samorządy terenów inwestycyjnych z myślą o przyciągnięciu kapitału zewnętrznego, wspomogą osoby chcące założyć działalność gospodarczą, w tym absolwentów. Do firm trafią nie tylko bezzwrotne dotacje, lecz również preferencyjne pożyczki i poręczenia. Dzięki temu kapitał inwestycyjny dla przedsiębiorstw będzie pracował dla gospodarki województwa przez wiele lat po zakończeniu realizacji programów operacyjnych.

- Czy samorządy będą mogły w dalszym ciągu korzystać ze środków unijnych na finansowanie swoich inwestycji?

- Tak, wsparcie projektów, realizowanych przez powiaty i gminy będzie kontynuowane. Chcemy, by projekty w większym stopniu były zdolne do samofinansowania po ich zakończeniu, pożądane będzie szersze zaangażowanie środków prywatnych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Na przykład, na przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska przeznaczone zostanie 420 mln PLN, w tym w pierwszej kolejności na projekty mające na celu oczyszczanie ścieków komunalnych oraz efektywne gospodarowanie odpadami. Priorytetowo traktowane tu będą projekty kompleksowe, oparte na współpracy samorządów.

Z kolei na sektor transportu trafi około 720 mln PLN. Środki te przede wszystkim przeznaczone zostaną na finansowanie dużych, kompleksowych projektów, dotyczących budowy i modernizacji dróg wojewódzkich,

uzupełniających sieć autostrad, dróg ekspresowych i krajowych finansowanych z poziomu krajowego. Ponadto dofinansowanie uzyskają projekty usprawniające przyjazny dla środowiska transport publiczny w regionie oraz podnoszące jakość systemu komunikacyjnego miast. Nie zabraknie również pomocy dla jednostek ochotniczych straży pożarnych. Na zakup pojazdów i wyposażenia dla OSP, służącego walce z następstwami katastrof naturalnych przeznaczymy około 50 mln PLN.

Dotychczas, w latach 2007-2013, projekty turystyczne cieszyły się ogromnym zainteresowaniem ze strony beneficjentów. Na finansowanie projektów o charakterze turystycznym, opartych na najatrakcyjniejszych walorach naturalnych i kulturowych regionu skierujemy około 350 mln PLN.

Kontynuowane będzie wsparcie dla przedsięwzięć z sektora infrastruktury społecznej, dla których wstępnie zaplanowaliśmy 350 mln PLN. Finansowane będą m.in. projekty z zakresu ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji, kształcenia przez całe życie, szkolnictwa zawodowego. W tych obszarach pożądana będzie realizacja wzajemnie się uzupełniających projektów infrastrukturalnych i nieinwestycyjnych.

Na dalszą informatyzację instytucji sfery publicznej oraz wykorzystanie technik informatycznych m.in. w administracji, medycynie, kulturze itp., co przynieść ma poprawę jakości i ułatwienie dostępu

do szeregu usług publicznych, przeznaczy się 140 mln PLN.

- Wiele mówi się, że Unia Europejska bardzo dużą wagę przykładą do projektów z zakresu energetyki.

- Tak, energetyka stanowi jeden z priorytetów w wydatkowaniu środków UE w latach 2014-2020. Na projekty wpisujące się strategię niskoemisyjną w miastach (m.in. dotyczące ekologicznego taboru autobusowego, dworców i centrów przesiadkowych, wymiany oświetlenia ulicznego, tras rowerowych, modernizacji systemów ciepłowniczych), czy zakładające wzrost efektywności energetycznej zarówno w sferze gospodarczej jak i publicznej, jak również przewidujące w większym zakresie wykorzystanie efektywnych źródeł energii, skierujemy dofinansowanie w łącznej wysokości ok. 700 mln PLN.

Kolejną kwestią, na którą Unia Europejska kieruje swoją uwagę jest wsparcie największych ośrodków miejskich, które są traktowane jako motor procesów rozwojowych w każdym z regionów. W tym kontekście szczególne wsparcie skierowane zostanie na rzecz Kielc oraz gmin wchodzących w skład jego obszaru funkcjonalnego, na projekty mające w sposób zintegrowany rozwiązywać problemy na tym terytorium. Służy temu nowy mechanizm – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Środki zarezerwowane w RPOWŚ 2014-2020 na ten cel to 340 mln PLN. Ponadto, dla wszystkich samorządów w regionie dostępne będą środki w wysokości 220 mln

PLN na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, w których nacisk będzie położony na aspekty społeczne i gospodarcze.

- Na jakich najważniejszych przedsięwzięciach koncentrować będzie się wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego.

- Środki Europejskiego Funduszu Społecznego stanowią niemal 30 proc. alokacji RPOWŚ 2014-2020. Z tego funduszu będą finansowane projekty, skoncentrowane m.in. na walce z wykluczeniem społecznym, poprawie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych (m.in. żłobki, przedszkola, opieka zdrowotna, edukacja szkolna), zapewnieniu dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy, wsparciu samozatrudnienia w formie dotacji i mikro-pożyczek, czy zapewnieniu dostępu do doradztwa i szkoleń zawodowych dla przedsiębiorców i pracowników.

- Kiedy będzie można spodziewać się pierwszych naborów projektów w ramach RPOWŚ 2014-2020?

- Przyjęcie przez Zarząd Województwa projektu RPOWŚ umożliwi przekazanie go do obowiązkowych uzgodnień z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Radą Działalności Pożytku Publicznego i uzgodnień międzyresortowych. Następnie, projekt trafi do Komisji Europejskiej, od której akceptacji zależy możliwość rozpoczęcia wdrażania Programu. Przewidujemy, że pierwsze nabory uruchomione będą na przełomie 2014 i 2015 r.

Redakcja

Nowoczesna i skuteczna nauka o finansach

Debata pt. „Innowacyjna Edukacja Finansowa społeczeństwa”, która odbyła się w Centrum Biznesu i Przedsiębiorczości Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, zwieńczyła obchody „Tygodnia dla Oszczędzania” w województwie świętokrzyskim. Partnerem akcji Fundacji im. Leopolda Kronenberga w regionie jest Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, a debacie towarzyszyło rozstrzygnięcie „Konkursu wiedzy o finansach”.

Jan Maćkowiak, Wojciech Saletra, Anna Dybała, Kazimierz Kotowski i Dariusz Detka

Spotkanie odbyło się w Centrum Przedsiębiorczości i Biznesu UJK, które powstało w ramach działania 2.1 Rozwój innowacji oraz wspieranie działalności dydaktycznej i badawczej szkół wyższych oraz placówek sektora „badania i rozwój” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego i kosztowało prawie 22,5 mln złotych. Ponad 18 milionów złotych stanowiło dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Celem debaty było zasygnalizowanie potrzeby edukacji finansowej polskiego społeczeństwa oraz konieczności podjęcia długofalowych działań mających na celu podniesienie kompetencji finansowych

Polaków. W gronie panelistów zasiadli członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego **Kazimierz Kotowski**, dziekan Wydziału Zarządzania i Administracji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach **prof. Wojciech Saletra**, prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego Kielce **prof. Andrzej Szplit** oraz **Norbert Konarzewski**, zastępca dyrektora Fundacji Kronenberga. W debacie uczestniczył również członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego, **Jan Maćkowiak**, który koordynował tworzenie Projektu Innowacji Województwa Świętokrzyskiego.

- Miło mi, że mogę dziś być współgospodarzem spotkania, na którym będziemy rozważać, zastanawiać się

nad edukacją finansową i mieć przy tym możliwość kontaktu ze studentami, gdyż to bardzo ważne w kontekście przyszłości. To oni niebawem zastąpią nas w sposób niezwykle naturalny w troszczeniu się o finanse regionu, kraju. Cieszymy się, że na mocy podpisanego w ubiegłym roku porozumienia ta debata się odbyła. Jestem przekonany, że będziemy mogli w przyszłości spotykać się i podejmować rozmowę o kolejnych kwestiach ekonomicznych - mówił członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego, **Kazimierz Kotowski**.

Punktem wyjścia dyskusji było cykliczne badanie Fundacji Kronenberga i TNS Polska „Postawy Polaków wobec oszczędzania”. Raport dia-

gnozuje podejście Polaków do kwestii związanych m.in. z oszczędzaniem, emeryturą i inwestowaniem. Publikację przedstawił Norbert Konarzewski, zastępca dyrektora Fundacji Kronenberga działającej przy Banku City Handlowy - Od 6 lat monitorujemy zachowania Polaków dotyczące oszczędzania i okazuje się, że niewiele osób odkłada pieniądze, a do tego dochodzi brak świadomości ekonomicznej. Nie mamy przez to możliwości dokonywania właściwych wyborów. Z badań wynika, że młode pokolenie ma trochę większą wiedzę w zakresie finansów osobistych, a my staramy się uczyć ludzi wykorzystać tę wiedzę w praktyce. Budowanie partnerstw z instytucjami, które chcą dla dobra przyszłych pokoleń organizować debatę, porozmawiać, zrobić konkurs, daje szansę na to, że coraz większa liczba odbiorców będzie informowana o finansach” - mówił **Norbert Konarzewski**.

- W każdym momencie swojego życia młody człowiek powinien zauważać, jak ważne jest planowanie swoich wydatków, nawet jeżeli jest jeszcze na „garnuszku” rodziców. Bardzo cieszę się, że mamy możliwość współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego i Fundacją Kronenberga. Szerokie kręgi instytucji mają wiele do

Laureaci „Konkursu wiedzy o finansach” z członkami jury

zrobienia, aby każdy posiadał odpowiednią wiedzę finansową i wiedział, że wszystko jest w jego rękach - mówił dziekan Wydziału Zarządzania i Administracji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, **prof. Wojciech Saletra**.

Po zakończeniu debaty odbył się finał „Konkursu wiedzy o finansach”, którego przeprowadzone dzień wcześniej

eliminacje wyłoniły finałową piątkę. Stanowili ją studenci administracji **Teresa Bęben** i **Krzysztof Łata**, studentki ekonomii **Katarzyna Szafraniec** i **Milena Łabędowicz** oraz student inżynierii środowiska **Dawid Lefek**.

- Ten konkurs jest dla nas pozytywnym zaskoczeniem. Młodzi ludzie, studenci wykazali się sporą wiedzą, a pytania były bardzo trudne. Debata ma na

celu szerzenie edukacji ekonomicznej i temu również służy konkurs. Program dedykowany jest nie tylko studentom, ale też młodzieży ze szkół średnich i mamy już plany dotyczące konkursu na przyszły rok - powiedział **Dariusz Detka**, dyrektor Biura Komunikacji Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Zwycięczynią konkursu została **Teresa Bęben** drugie miejsce zajął **Krzysztof Łata**, a na trzecim miejscu uplasował się **Dawid Lefek**. Pozostałe uczestniczki - **Milena Łabędowicz** i **Katarzyna Szafraniec** otrzymały wyróżnienia.

- Pytania były bardzo zaskakujące, a poziom konkursu bardzo wysoki - nie wiedzieliśmy czego spodziewać się w pytaniach, gdyż tematem konkursu były ogólno-pojęte finanse. Edukacja finansowa i to, co człowiek wie o finansach zależy od niego samego. Ważne jest to, że inni zaczynają zwracać nam na nie uwagę. Chodzi o władze uczelni, wykładowców, osoby działające w fundacjach, organizacjach pozarządowych. Moja wiedza po roku studiów jest spora, ale na pewno jeszcze niewystarczająca - mówiła zwyciężczyni konkursu, **Teresa Bęben**.

Mateusz Cieśliski

„Lekcja o samorządzie” w Zawichoście

Na zaproszenie burmistrza Zawichostu **Tomasza Siwka**, w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Zawichoście pracownicy Biura Komunikacji Społecznej Urzędu Marszałkowskiego spotkali się z młodzieżą w ramach cyklu „Lekcja o samorządzie”.

Lekcja o samorządzie cieszyła się dużym zainteresowaniem młodzieży

Gośćmi byli uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Zawichoście. Tematyka dotyczyła zagadnień samorządowych, roli i zadań wykonywanych przez poszczególne szczeble władzy. Młodzież bardzo aktywnie uczestniczyła w zajęciach, wypowiadali się także burmistrz i sekretarz Urzędu **Grzegorz Połec**. Burmistrz

podkreślał potrzebę organizowania tego typu spotkań, jego zdaniem lekcje o samorządzie są świetną formą poszerzania wiedzy o samorządności wśród młodych ludzi.

Zajęcia zwieńczyła prezentacja dotycząca funkcjonowania portalu „Wrota Świętokrzyskie”.

Kolejne miasta piękniejsze dzięki RPO

Ożarów, Połaniec i Stąporków – to trzy gminy, które podpisały w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego umowy na realizację zadań z działania 6.2 „Rewitalizacja małych miast” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013. Łączna kwota dofinansowania dla nich to blisko 11,3 mln. złotych. Były to jedne z ostatnich umów podpisywanych w ramach RPO 2007-2013, a dobre wykorzystanie środków podkreślał członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego **Kazimierz Kotowski**, który podpisywał umowy z gminami.

- Beneficjentami są dziś samorządy. To ich zaangażowanie pozwoliło odpowiednio wykorzystać fundusze unijne i przyczynić się do rozwoju województwa. Trzy podpisywane umowy praktycznie wyczerpują listę rezerwową RPO. Dobrze, że to działanie w postaci rewitalizacji zostało wyodrębnione, a środki są tak dobrze zagospodarowywane. Dzięki nim zmienia się obraz małych miejscowości w naszym regionie – mówił **Kazimierz Kotowski**, który dziękował również obecnej na spotkaniu **Irenie Sochackiej** – dyrektor Departamentu Funduszy Strukturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego i pracownikom departamentu za zaangażowanie przy realizacji programu.

Do realizacji wybrane zostały 3 projekty z Ożarowa, Połańca i Stąporkowa

na łączną wartość 18 972 005,86 złotych w tym kwota dofinansowania z RPO WŚ 2007-2013 wyniesie 11 299 203,52 zł czyli 60% kosztów kwalifikowanych.

Największe dofinansowanie otrzyma gmina Połaniec, w której za blisko 9,3 mln złotych wybudowany zostanie teren rekreacyjny, niektóre tereny zostaną utwardzone a na innych wykonane zostaną nasadzenia. Wybudowane zostaną również 2 place zabaw, a dwa istniejące zostaną przebudowane. Przebudowanych zostanie też aż 17 odcinków dróg gminnych, a na terenie miasta przebudowana zostanie sieć c.o. i wod-kan. Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów wyniesie 5,84 ha natomiast długość przebudowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją 5,59km.

- Dzięki – w imieniu mieszkańców – te inwestycje przede wszystkim poprawią ich bezpieczeństwo, cieszymy się, że cierpliwość się opłaciła i otrzymaliśmy dofinansowanie. Bez tych środków rewitalizacja nie byłaby możliwa – mówił **Jacek Tarnowski**, burmistrz Połańca.

3 792 300,00 zł otrzyma Ożarów, gdzie inwestycja o wartości 6 460 500,00 zł obejmuje m.in. małą architekturę, boisko do koszykówki i tenisa ziemnego, wymianę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ogrodzenie placówek oświatowych i odnowienie nawierzchni dróg i placów w ramach Osiedla Wzgórze. Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów to 24 ha, długość zmodernizowanych dróg – 3,4 km, długość przebudowanej sieci kanalizacji deszczowej – 2,8 km, długość przebudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 4,7 km, a długość przebudowanej sieci wodociągowej – 8,3 km.

- Ta rewitalizacja pozwoli nam na stworzenie komfortowych warunków dla naszych mieszkańców, dlatego

Umowy z trzema świętokrzyskimi miastami podpisał Kazimierz Kotowski

dofinansowanie jest dla nas niezwykle ważne – mówił burmistrz Ożarowa **Marcin Majcher**.

W **Stąporkowie** realizacja obejmie trzy obszary - teren wokół budynku byłego przedszkola i parku, gdzie zostanie wybudowany plac zabaw, budowę trybun, studni głębinowej i termomodernizację przy obiekcie MKS oraz budowę kompleksu boisk obok hali sportowej Zespołu Szkół Publicznych nr 2. Wartość projektu to 3 226 304,7 zł a dofinansowanie to 1 935 782,82.

- Traciliśmy już nadzieję na otrzymanie dofinansowania, dlatego bardzo się cieszymy, że możemy dziś podpisać umowę. Zapraszam do Stąporkowa przed inwestycją i po niej aby móc porównać efekty naszych prac – powiedziała **Dorota Łukomska**, burmistrz Stąporkowa.

Za zaangażowanie w realizacji RPO WŚ Irena Sochackiej dziękował burmistrz Ożarowa

M.C.

Nowy oddział ortopedii w Czerwonej Górze

1 kwietnia w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym imienia świętego Rafała w Czerwonej Górze rozpoczął pracę drugi w powiecie kieleckim oddział ortopedyczny. – Jest truizmem przekonywać, jak bardzo był potrzebny zarówno Kielcom, jak i całemu powiatowi - stwierdził podczas uroczystego otwarcia oddziału, wicemarszałek Grzegorz Świercz. W uroczystości wzięli udział: wiceprzewodniczący Sejmiku Józef Grabowski, radni Sejmiku Grzegorz Gałuszka i Marek Bogusławski, wicemarszałek Grzegorz Świercz i Kazimierz Kotowski, członek Zarządu Województwa.

Włodzimierz Wielgus, Grzegorz Dziubek, Zdzisław Wrzałka, Grzegorz Świercz, Irena Sochacka, Kazimierz Kotowski i Robert Jaworski

Jak mówił **Youssef Sleiman**, dyrektor szpitala, na remont i wyposażenie 35-łóżkowej ortopedii wydano ponad 4 miliony złotych, w tym 500 tysięcy były to środki własne szpitala, a reszta pochodziła z Urzędu Marszałkowskiego.

Doktor **Wojciech Armański**, ordynator orto-

pedii w Czerwonej Górze zapowiedział, że na oddziale wykonywane będzie pełne spektrum zabiegów ortopedycznych, w tym głównie endoprotezoplastyki i artroskopie. Zespół, który składa się obecnie z 4 ortopedów (łada moment ma dołączyć piąty) intensywnie się szkoli. Ordynator zapowiada, że jeszcze w tym roku w lec-

nicy mają być wykonywane artroskopie stawu skokowego, a w 2015 także stawu biodrowego. Zespół ma też ambitne plany, by w przyszłości leczyć złamania miednicy. Specjalizuje się w tym zaledwie kilka ośrodków w kraju. Szacunki są takie, że w tym roku na ortopedii w Czerwonej Górze ma być wykonanych około 600-700 operacji.

nić warunki NFZ - stwierdziła dyrektor. Słowa uznania i gratulacje złożył załodze również **Józef Grabowski**, wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego i dyrektor ZOZ w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W Szpitalu Specjalistycznym w Czerwonej Górze w tym roku, jak zapowiadał Youssef Sleiman, zostaną

Oddział może pochwalić się nowoczesnym, przyjaznym pacjentom, wyposażeniem

Oddział ortopedii w szpitalu w Czerwonej Górze otwarty!

O tym, że starania, by uruchomić drugi w powiecie kieleckim oddział ortopedyczny trwały długie lata mówiła też m.in. **Zofia Wilczyńska**, dyrektor Świętokrzyskiego Oddziału NFZ. – Gratuluję, że udało się oddział zorganizować w tak krótkim czasie i speł-

jeszcze rozszerzone usługi pulmonologiczne, o miejsca do nieinwazyjnej wentylacji pacjentów z ciężką niewydolnością oddechową. Dyrekcja planuje też wyremontować pomieszczenia na potrzeby reumatologii.

www.wrota-swietokrzyskie.pl

Po zdrowie i relaks? W Świętokrzyskie!

Połowa z 1 miliona 700 tysięcy turystów, która w ubiegłym roku przyjechała do regionu świętokrzyskiego, przebywała na Podidziu, gdzie w Busku-Zdroju i Solcu-Zdroju skupione są obiekty uzdrowiskowe, a także wellness i SPA. Turystyka prozdrowotna w obliczu negatywnych tendencji demograficznych to bardzo rozwojowa branża, która nie przez przypadek zyskała status tzw. inteligentnej specjalizacji w Strategii Badań i Innowacyjności dla województwa świętokrzyskiego.

Zdrowie i rekreacja. Podidzie przyciąga różnorodną ofertę uzdrowiskową (Fot. Baseny Mineralne)

Już teraz liczba wykorzystywanych przez turystów miejsc noclegowych w samym powiecie buskim nieco przewyższa liczbę noclegów wykupowanych we wszystkich pozostałych powiatach województwa, łącznie z Kielcami. Ze względu na tak duży potencjał turystyka zdrowotna i prozdrowotna w Strategii Badań i Innowacyjności na lata 2014-2020, przyjętej w lutym przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego, została zaliczona do inteligentnych specjalizacji obok budownictwa, przemysłu metalowo-odlewniczego oraz nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego. Są to obszary gospodarki, które mają pobudzić potencjał regionu i na których będzie się koncentrować inwestowanie środków unijnych, co ma zaowocować tworzeniem nowych miejsc pracy.

Atutem regionu są wody o bardzo wysokim stężeniu minerałów, a złoża sięgają od Buska, poprzez Solec, aż po Kazimierz Wielką, tak więc obiekty uzdrowiskowe mogłyby w przyszłości powstawać również w okolicach Kazimierza. Branża rozwijała się

w ostatnich latach bardzo dynamicznie i rozwija się nadal. W ciągu ostatnich czterech lat w powiecie buskim powstało prawie tysiąc nowych miejsc noclegowych o wysokim standardzie uzdrowiskowym, uwzględniając w tej liczbie dwa kolejne duże obiekty, które obecnie prywatni przedsiębiorcy budują w Busku i w Solcu. – Średnio taki obiekt w standardzie trzy-, czterogwiazdkowym potrzebuje od 100 do 130 pracowników. Żaden inny obiekt noclegowy nie daje takiego zatrudnienia – mówi **Jacek Kowalczyk**, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

W obliczu starzenia się społeczeństwa potencjał tej dziedziny jest nadal bardzo duży. – Na pewno dobrym kierunkiem rozwojowym dla takich obiektów będzie poszerzanie oferty o coraz bardziej wyrafinowaną jakość usług. Ludzie przywiązują coraz większą wagę do podtrzymywania dobrego zdrowia. Takie tendencje są i na świecie, i w kraju. Nie mówię tylko o klasycznym SPA, ale także

o obiektach, gdzie pod dobrą opieką specjalistów faktycznie można to zdrowie odzyskać. Polska na ostatnich targach w Berlinie promowała się jako kraj, którego turystyka uzdrowiskowa jest najmocniejszą stroną – podkreśla Jacek Kowalczyk. Również w strategii rozwoju turystyki w regionie na najbliższe lata turystyka prozdrowotna ma być jednym z priorytetów.

O tym, że to dobry kierunek, przekonuje sukces Kompleksu Baseny Mineralne w Solcu-Zdroju, który jest pierwszą w Polsce inicjatywą zrealizowaną w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (przez gminę Solec i spółkę Malinowe Hotele). To wielka atrakcja przyciągająca wielu turystów „weekendowych” i nie tylko. Obiekt, udostępniony ponad rok temu, odwiedziło już ponad 100 tysięcy ludzi. – Jesteśmy bardzo zadowoleni z tych statystyk, tym bardziej, że widać tendencję rosnącą. W I kwartale 2014 roku jest nawet lepiej niż zakładaliśmy – mówi **Paweł Koziara** ze spółki Baseny Mineralne Solec-Zdrój. Jest to jedyny w Polsce mineralny basen leczniczy z wysoko zmineralizowaną wodą siarczkową. Są również baseny rekreacyjne z wodnymi atrakcjami. Największa liczba gości pochodzi z rejonu południowej Polski, ale są też osoby z odległych zakątków kraju oraz z zagranicy. Mniej więcej połowa przyjeżdża w celach relaksacyjnych, a druga połowa jest zainteresowana pobytem typowo leczniczym. Baseny Mineralne starają się współpracować z innymi obiektami, turystycznymi w regionie, m. in. z pobliskim Centrum Bajki w Pacanowie, do którego jeżdżą rodziny przebywające w Solcu. Przynosi to efekty. – Z ankiet, które prowadzimy wśród gości, mamy

informacje, że niektórzy, będąc w Bałtowie, który przecież nie jest tak bardzo blisko, zobaczyli naszą reklamę i dlatego przyjechali tutaj – dodaje **Paweł Koziara**.

Duże inwestycje w budowę nowych obiektów i modernizację starych przeprowadziło w ostatnich latach Uzdrowisko Busko-Zdrój S.A., za którym stoi ogromna renoma i dwa wieki tradycji. Jak informuje **Dariusz Plisak** z działu marketingu Uzdrowiska, plany rozwojowe spółki, przejętej w ubiegłym roku przez samorząd województwa świętokrzyskiego, w związku z istniejącym zapotrzebowaniem idą w kierunku dalszej rozbudowy obiektów i poszerzania oferty leczenia. Miałoby powstać 240 dodatkowych miejsc w trzech obiektach. Według szacunków te inwestycje mają doprowadzić do zwiększenia liczby przyjmowanych pacjentów o około 27 procent. Uzdrowisko przymierza się do wdrożenia innowacyjnej metody leczenia schorzeń narządu ruchu za pomocą komórek macierzystych, a także poszerzenia oferty o rehabilitację onkologiczną. Uzupełnieniem specjalistycznej działalności leczniczej będzie nadal oferta komercyjna w zakresie pobytów relaksacyjnych.

Dużym atutem sektora uzdrowiskowego w województwie świętokrzyskim jest chęć współpracy całego środowiska. Powstały pod koniec ubiegłego roku Klaster Uzdrowiska Świętokrzyskie zrzesza prawie 30 podmiotów zainteresowanych rozwojem i promocją turystyki prozdrowotnej oraz pozyskiwaniem na ten cel unijnych środków w nowym okresie programowania.

Joanna Majewska

Kolejny most już łączy Podkarpacie ze Świętokrzyskiem

Prześłami mostu na Wiśle zostały już spięte brzegi Połańca i gminy Borowa (woj. podkarpackie). Kulminacyjny etap prac nastąpił 25 marca, kiedy to zostało podniesione i zamocowane przęsło nurtowe. Ten szczególny moment obserwowali marszałek województwa podkarpackiego Władysław Ortyl i członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Jan Maćkowiak.

– Chyba po raz ostatni nasi goście musieli korzystać z promu. Następnym razem, kiedy przyjadą na budowę, przejdą na podkarpacką stronę suchą stopą, nad Wisłą – mówił marszałek **Władysław Ortyl**. Towarzyszyli im także **Andrzej Maternia** i **Damian Urbanowski**, dyrektorzy Podkarpackiego i Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich. Byli również przedstawiciele wykonawcy, inżyniera kontraktu, a także Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, która jest instytucją pośredniczącą.

25 marca był dniem szczególnym na trwającej już półtora roku budowie. Rozpoczęło się bowiem podnoszenie i mocowanie przęsła nurtowego czyli elementu, który połączy powstające z obu stron części mostu. Ten ostatni element konstrukcji (najdłuższa część nurtowa) został scalony na barce przycumowanej do brzegu Wisły. Przy pomocy pchaczy barka

przemieściła się wraz konstrukcją na miejsce docelowe, z którego przęsło zostanie podniesione. Do podniesienia zostały użyte pręty wysokiej wytrzymałości oraz osiem siłowników hydraulicznych.

– To niezwykle istotny dzień dla naszych województw. Inwestycja to nie tylko most, ale przede wszystkim nowe połączenie drogowe stolic naszych województw – mówił **Jan Maćkowiak**.

– Zawsze przypominam moment, w którym na znajdującym się niedaleko promie podpisywaliśmy pierwsze porozumienie. Był rok 2002 i kończyła się I kadencja samorządu województwa. Był to początek długiej drogi. Dzisiejszy dzień jest kolejnym krokiem milowym tej inwestycji. Cieszą nas deklaracje wykonawców, że wszystkie terminy są dotrzymane. Nie ma większych problemów

i wkrótce tym mostem będziemy się przemieszczać – tłumaczył marszałek Ortyl. – Warto podkreślić znaczenie unijnych dotacji. Inwestycja, która powstaje na naszych oczach czyli budowa przeprawy na Wiśle i łączących ją dwóch pozostałych mostów oraz drogi, jest finansowana z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej – dodał Władysław Ortyl.

Przypomnijmy, że budowa mostu na Wiśle w Połańcu to wspólna inwestycja województw podkarpackiego i świętokrzyskiego o nazwie „Likwidacja barier rozwojowych – most na Wiśle z rozbudową drogi wojewódz-

Jan Maćkowiak i Władysław Ortyl obserwowali mocowanie przęsła na moście łączącym Podkarpacie ze Świętokrzyskiem

kiej nr 764 oraz połączeniem z drogą wojewódzką nr 875” (w Tuszowie Narodowym nowy fragment drogi prowadzącej na most połączy się z budowaną równolegle obwodnicą Mielca). Jest współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013.

Źródło:

www.umwp.podkarpackie.pl

Szpitalik już cieszy oczy

Włodzimierz Wielgus, Jan Gierada, Adam Jarubas i Grzegorz Świercz

Nowy budynek szpitala dziecięcego na Czarnowie jest już w stanie surowym. Pięciokondygnacyjny obiekt ma już dach. Trwa montaż okien i ocieplanie budynku.

Budowa szpitalika to jedna z najważniejszych inwestycji w ochronie zdrowia. Jej realizacji sprzyjała łagodna zima,

dzięki czemu prace postępują bardzo szybko i niezagrożony wydaje się termin ich zakończenia na koniec listopada oraz oddania obiektu do użytku pod koniec roku. Budowę szpitalika wizytowali marszałek Adam Jarubas oraz wicemarszałek Grzegorz Świercz.

Obradował Sejmik

Radni Sejmiku podczas XLI sesji, która odbyła się 20 marca, zatwierdzili raport z działań podejmowanych w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2013r. oraz poparli uchwałę w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa, które mogą być finansowane ze środków PFRON. Przyjęli również stanowisko dotyczące „Przebudowy drogi krajowej nr 73 na odcinku od granic miasta Kielce do Woli Morawickiej wraz z budową obwodnicy miejscowości Morawica i Wola Morawicka”.

Radni przyjęli stanowisko w sprawie przebudowy drogi krajowej nr 73

Uchwałę w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włókniстых oraz rejonizacji tych upraw w 2014 roku w województwie świętokrzyskim przyjęli jednogłośnie radni wojewódzcy.

- W 2014 roku planuje się uprawę konopi włókniстых na terenie 7 gmin województwa świętokrzyskiego o łącznym areale 52 ha z przeznaczeniem na

reprodukcję materiału siewnego. Kontraktacja i skup prowadzone będą przez Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu. Natomiast uprawę maku niskomorfinowego zgłosiło 27 gmin, na łącznym areale 147,50 ha z przeznaczeniem na cele spożywcze i nasiennictwa – poinformował **Piotr Żołądek**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

W dalszej części obrad radni pozytywnie rozpatrzyli projekt uchwały w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Świętokrzyskiego, które mogą być finansowane w 2014 r. ze środków PFRON.

- Dofinansowane zostaną roboty budowlane obiektów służących do rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, koszty tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej oraz 9 ogromnych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym. Wysokość

środków ustalona została na kwotę: 5 708 137,00 zł – mówił **Grzegorz Świercz**, wicemarszałek województwa Świętokrzyskiego

Radni wojewódzcy podczas sesji przyjęli także raport z działań podejmowanych w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016 w 2013 roku. Wskazane obszary działań zostały ujęte w 3 wiodących priorytetach: profilaktyka, leczenie, rehabilitacja, ograniczenie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna oraz badania, monitoring i ewaluacja podejmowanych działań. Raport został sporządzony na podstawie informacji od instytucji zajmujących się tą problematyką.

Sejmik przyjął jednogłośnie także stanowisko dotyczące „Przebudowy drogi krajowej nr 73 na odcinku od granic miasta Kielce do Woli Morawickiej wraz z bu-

dową obwodnicy miejscowości Morawica i Wola Morawicka”.

- Bezpośrednim powodem, który wpłynął, że takie stanowisko zostało przygotowane jest brak tej inwestycji w „Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2014 – 2020”. W stanowisku wskazano również, jakie ta droga ma znaczenie dla mieszkańców Kielc, regionu oraz kraju. Podkreślono znaczenie międzynarodowe oraz strategiczną pozycję w programie dostępności komunikacyjnej i programie rozwoju turystyki. Stanowisko zostanie przekazane prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Infrastruktury i Rozwoju, parlamentarzystom regionu świętokrzyskiego oraz Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad – poinformował **Jan Maćkowiak**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Agata Kołacz

Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

Jan Maćkowiak, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

Zalewajka hitem kiermaszu!

Dużym zainteresowaniem Kielczan cieszył się Kiermasz Sieci Dziedzictwo Kulinarne Świętokrzyskie, który 15 marca odbył się w Best Western Grand Hotel w Kielcach. Można było spróbować i kupić m.in. pyszne wędliny, dżemy i konfitury, miody z wędrowniej pasieki, jabłka z sandomierskich sadów, ekologiczne warzywa oraz naturalny tłoczony sok z jabłek. Atrakcją był pokaz gotowania zalewajki świętokrzyskiej w wykonaniu Rafała Korusa, szefa hotelowej kuchni.

- Do jej przygotowania używamy wyłącznie produktów naturalnych: dobrej jakości wędzonki, suszonych grzybów, barszczu własnej produkcji, śmietany oraz przypraw - mówił **Rafał Korus**. Podkreślał, że coraz więcej osób przekonuje się do tego, że nasza, polska kuchnia jest najlepsza, szuka dobrych, naturalnych produktów; chleba który będzie smakował jak prawdziwy chleb, ekologicznych warzyw i owoców. Best Western Grand Hotel również korzysta z produktów członków Sieci Kulinarne Dziedzictwo, oferując swoim gościom potrawy przygotowane właśnie na bazie regionalnych przysmaków.

Państwo Anna i Zdzisław Wiklakowie prowadzący **Masarnię „Pod Lasem”** w Kapałowie w gminie Radoszyce oferowali pyszne wędliny według tradycyjnego sposobu produkcji oraz sprawdzonych przepisów z dodatkiem naturalnych przypraw. Właściciele sami hodują trzodę chlewną, która dostarcza surowca do produkcji. Co więcej, pasza zbożowa, którą jest karmiona trzoda, również pochodzi z upraw państwa Wiklaków. Kielbasa radoszycka i pasztetowa radoszycka produkowane w Masarni „Pod Lasem” wpisane są na Listę Produktów Tradycyjnych. Kielczanie chętnie kupowali rów-

nież świętokrzyskie miody z pasieki **Miody Napękowskie**. W 2013 r. miód spadziowo-nektarowy został nagrodzony Perłą podczas Targów Polagra w Poznaniu. - Nasza pasieka jest typowo rodzinna, prowadzimy ją razem z mężem. Zlokalizowana jest w okolicy Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego z dala od ośrodków przemysłowych. Ule rozmieszczone są w kilku miejscach odległych od siebie, dzięki temu zbierane są różne odmiany miodów: spadziowy, lipowy, wielokwiatowy, mniszkowy, akacjowy, rzepakowy i gryczany - poinformowała **Marta Bęben**.

Z kolei **Przemysław Kot** z Bielin częstował naturalnym sokiem jabłkowym. Owoce pochodzą z własnego sadu. - Te soki są bardzo zdrowe, bez dodatków jakichkolwiek konserwantów, mają za to bardzo dużo wartości odżywczych, są słodkie mimo, że nie dodajemy do nich cukru - mówił pan Przemysław.

Kielczanie chętnie kupowali także pieczywa na zakwasie z **Piekarni w Bodzentynie**, naturalne i ekologiczne dżemy i konfitury w wyjątkowych smakach wyprodukowane przez firmę **Twój Ogród** ze Starachowic i **Sad**

Barbara Kubiec-Govender czuje się wśród regionalnych przysmaków jak ryba w wodzie!

Danków z Dankowa Dużego. **Fundacja Domy Wspólnoty Chleb Życia** oferowała przetwory z warzyw, **Gospodarstwo Ekologiczne „Ekolud”** ekologiczne warzywa, a Janina Kula z Wełcza - aromatyczny **czosnek wójczański**. Jabłka sandomierskie polecało **Gospodarstwo Ogrodnicze „Szymanówka”** i **Gospodarstwo Sadownicze Państwa Brodów z Milczan**, zaś masło i twarożek śmietankowy oferowała **Jędrzejowska Spółdzielnia Mleczarska w Wodzisławiu**.

- Myślę, że kiermasz spełnił swe zadanie. Chcielibyśmy bowiem, aby mieszkańcy Kielc i okolic mogli zapoznać się z bogactwem kulinarnym regionu świętokrzyskiego.

To także doskonała okazja do bezpośredniego kontaktu konsumenta z produktem i producentem. Możliwość rozmowy na temat żywności naturalnej, jej walorów prozdrowotnych, sposobie produkcji - podkreślała **Barbara Kubiec-Govender** z Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, organizatora kiermaszu.

Impreza była pierwszym z cyklu ośmiu kiermaszy, które odbywać się będą, z pominięciem lipca i sierpnia, w każdą drugą sobotę miesiąca.

Małgorzata Niewczas-Sochacka

Przepis na zalewajkę świętokrzyską, którą podczas Kiermaszu gotował Rafał Korus, szef kuchni Best Western Grand Hotel w Kielcach.

W naczyniu glinianym przygotowujemy zakwas: 5-6 łyżek mąki żytniej, przegotowana i wystudzona woda, 1 ząbek czosnku, listek laurowy, ziele angielskie oraz odrobina skórki z chleba razowego. Tak przygotowany zakwas odstawiamy w ciepłe miejsce na 5-6 dni. Kiedy już mamy gotowy zakwas do zalewajki, przygotowujemy wywar: kawałek kości wędzonej, listek laurowy, ziele angielskie, czosnek oraz kilka suszonych grzybków, które nadadzą smak zupie. Po wyjęciu kostki wędzonej, dodajemy ziemniaki pokrojone w kostkę i gotujemy na wolnym ogniu. Następnie dodajemy zakwas, sól, pieprz, a na końcu śmietanę. Smacznego!

Wszystko dla edukacji

– Świat się zmienia i dziecko się zmienia. Każdego roku przychodzi inne do szkoły i my musimy być na to gotowi – mówiła Małgorzata Muzoł, świętokrzyski kurator oświaty oraz radna Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego podczas otwarcia XIX Targów Edukacyjnych EDUKACJA 2014. W dniach 26-28 marca w halach Targów Kielce prezentowano wszystko, czego potrzebują uczeń, nauczyciel i dyrektor szkoły. Jedną z najważniejszych imprez towarzyszących było DO-MI-NO Edukacyjne organizowane przez Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Rozmawiano m. in. o przywództwie w szkole.

Swoje stoisko miał też Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

Szkoła innowacyjna

Targi przyciągnęły przedstawicieli wszystkich sektorów związanych z oświatą, edukacją, zdobywaniem wiedzy i doskonaleniem umiejętności. Wystawcy zaprezentowali bogatą ofertę podręczników, nowoczesnych pomocy dydaktycznych i naukowych, gier edukacyjnych, multimedii, sprzętu i oprogramowania, ale także wyposażenie placówek oświatowych, sal gimnastycznych, placów zabaw, bibliotek.

– To ważne i potrzebne targi. We współczesnym, konkurencyjnym świecie musimy być innowacyjni i kreatywni. Te postawy, wdrażane od najmłodszych lat, mają swój najgłębszy sens i przyniosą najlepsze owoce – mówił podczas uroczystego otwarcia **Jan Maćkowiak**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Podkreślił, że

w ostatnich latach w województwie świętokrzyskim przedsięwzięcia i inwestycje edukacyjne stanowiły znaczną część projektów dofinansowanych ze środków unijnych, dzięki czemu powstała infrastruktura będąca świetną bazą do kształcenia dzieci i młodzieży.

Innowacyjnych akcentów na targach nie brakowało, począwszy od najnowszych systemów zarządzania szkołą i przedszkolem, po prezentacje zabawek sterowanych umysłem czy pokazy walk zdalnie sterowanych robotów. Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty INNOBUSA dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów oraz warsztaty robotyczne dla finalistów Świętokrzyskiego Turnieju Innowacyjności i Kreatywności zorganizowane przez Biuro Innowacji Urzędu Marszałkowego Województwa Świętokrzyskiego. – Sporo się można dowiedzieć na tych zajęciach. Przy okazji jest bardzo wesoło i dużo śmiechu, bo prowadzący pokazuje zabawne eksperymenty – oceniała **Julia**, uczennica Gimnazjum w Zagnańsku.

O problemach i wyzwaniach

Po co szkole dyrektor-przywódca, jak budować współpracę między rodzicami i nauczycielami, jak wdrażać innowacje pedagogiczne i eksperymenty w szkole – między innymi takim problemom poświęcone było DO-MI-NO Edukacyjne, czyli cykl imprez odbywających się w czasie Targów EDUKACJA 2014, współorganizowanych przez Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego. W ramach DO-MI-NA odbyły się spotkania tematyczne w gronie dyrektorów i nauczycieli zainteresowanych innowacjami edukacyjnymi, a także w gronie rodziców oraz uczniów. Zakres poruszanych problemów był bardzo szeroki,

Swoje umiejętności prezentowali uczniowie Policealnej Szkoły Medycznej w Morawicy

Jan Maćkowiak zapoznał się z targową ofertą

a najcenniejsza dla uczestników była możliwość wymiany doświadczeń i poglądów. Ta inicjatywa odbyła się na targach po raz pierwszy. – DO-MI-NO to akronim słów DOświadczenie – MIstrzostwo – NOwatorstwo, a jego przewodnim tematem jest pytanie „Jaka edukacja po 10 latach w Unii Europejskiej?”. W czasie tych spotkań zastanawialiśmy się, jak ta nasza oświata zmieniała się w ostatnich 10 latach, czy jest ona na miarę naszych marzeń i w jakim kierunku powinna zmierzać – podsumowuje **Jacek Wołowicz**, dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

Odbywające się w ramach DO-MI-NA Forum Dyrektorów poruszało temat przywództwa edukacyjnego. – Przywództwo w każdym zawodzie jest bardzo ważne, a w edukacji chyba jeszcze bardziej, bo ciągle przerzucamy się odpowiedzialnością

za efekty nauczania. Dla mnie najważniejszą osobą w szkole zawsze jest dyrektor, bo on powinien być tym autentycznym przywódcą dla swoich nauczycieli, uczniów, rodziców i dla całego środowiska. On nie powinien ich poganiać, ale powinien sprawić, aby wszyscy za nim chcieli pójść – podkreślała **Małgorzata Muzoń**, świętokrzyski kurator oświaty. Z kolei podczas Forum Innowacyjnych Nauczycieli, którego celem była popularyzacja innowacyjnego myślenia w edukacji, dyrektorzy szkół i nauczyciele mogli zapoznać się z prawnymi aspektami prowadzenia innowacji pedagogicznych i eksperymentów w placówkach oświatowych.

Mocno zaznaczył się również podczas konferencji towarzyszących targom wątek wychowania fizycznego w szkole. Wufeciści na warsztatach prowadzonych przez konsultantów ŚCDN w ramach VI Wiosennej

Akademii Wychowania Fizycznego uczyli się, jak prowadzić lekcje wuefu, aby nie były nudne. Były również takie atrakcje jak miniturnieje w badmintonie, bilard i w tenisa stołowego, warsztaty zumbi czy Turniej Szachowy o Puchar Dyrektora ŚCDN.

Komiksy i pokazy masażu

Rzesze uczniów odwiedzających targi były zainteresowane ofertą szkół i uczelni wyższych z całej Polski. Do kon-

tynuowania nauki na swoich kierunkach zachęcały również wojewódzkie placówki oświatowe – Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych ze Skarżyska-Kamiennej oraz Policealna Szkoła Medyczna im. Hanny Chrzanowskiej z Morawicy. Na stoisku morawickiej szkoły odbywały się m. in. prezentacje makijażu i masażu w wykonaniu uczniów kształcących się na techników usług kosmetycznych i masażystów.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka zorganizowała dla młodzieży warsztaty rysowania i pisanie komiksu, które poprowadził Paweł Chmielewski, redaktor naczelny kieleckiego magazynu kulturalnego „Projektor”. Swoją ofertę edukacyjną prezentowały także na swoich stoiskach inne wojewódzkie instytucje kultury i oświaty, jak **Filharmonia Świętokrzyska, Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Muzeum Narodowe, Muzeum Wsi Kieleckiej, Teatr im. Stefana Żeromskiego, Wojewódzki Dom Kultury, Europejskie Centrum Bajki i Muzeum Okręgowe w Sandomerzu.**

Joanna Majewska

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, 25-516 Kielce, aleja IX Wieków Kielc 3
Biuro Obsługi Interesanta, tel. 41 342 15 30,
e-mail: obsługa.interesantow@sejmik.kielce.pl

Redakcja: Biuro Komunikacji Społecznej, tel. 41 343 90 37,
www.sejmik.kielce.pl e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Redaktor Naczelny: Marian Kolas

Redaguje zespół: Małgorzata Niewczas-Sochacka, Robert Siwiec, Iwona Sinkiewicz, Agata Kołacz

Skład DTP i druk: Drukarnia ARTPRESS.pl, Kraków

Inwestowanie w kulturę

Środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 były kierowane również na wsparcie placówek kulturalnych. Dzięki inwestycjom, modernizacji i remontom, wiele z nich jest dziś ważnym punktem na mapie kulturalnej i turystycznej regionu.

Odbudowa Zamku Królewskiego w Stopnicy

Zamek Królewski w Stopnicy wzniesiony został około 1350 roku przez króla Kazimierza Wielkiego. Uległ zniszczeniu w czasie potopu szwedzkiego. W 1661 roku Jan Klemens Branicki odbudował go w stylu włoskim. W 1783 roku obiekt przebudowano. Przed wojną zamek spełniał funkcję siedziby starostwa powiatowego i gimnazjum. W 2004 roku gmina Stopnica wykupiła budynek od upadającej rejonowej spółdzielni ogrodniczo - pszczelarskiej w Busku-Zdroju. Rekonstrukcję Zamku przeprowadzono na podstawie zdjęć i materiałów archiwalnych w większości z lat 30 - tych XX wieku. Do budynku zostało dobudowane piętro. Zagospodarowane zostały piwnice i poddasze. Dach został pokryty miedzianą blachą. Wokół park w stylu włoskim. W odbudowanym obiekcie mieszczą się: Muzeum Regionalnego Ryszarda Góry, Gminny Ośrodek Kultury z pracowniami artystycznymi, restauracja oraz sala bankietowa.

Tytuł projektu: Odbudowa Zamku Królewskiego w Stopnicy w celu utworzenia Gminnego Centrum Kultury

Nazwa Beneficjenta: Gmina Stopnica

Całkowita wartość projektu: 7 956 392,49 zł

Wartość dofinansowania z UE: 4 156 080,23 zł

Rozbudowa Muzeum Wsi Kieleckiej

Rozbudowa Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni była nie lada wyzwaniem. W ciągu dwóch lat w Parku Etnograficznym stanęły 42 zabytkowe obiekty, w tym: kilka wielobudynkowych zagrod, drewniany wiatrak koźłowy z Janika, w gminie Koźłów, wybudowany w 1861 roku przez Krzysztofa Mroczkowskiego, młocarnia z Ogonowic, obora z Mostek, stodoła ze Szczepanowic i mający dużą wartość etnograficzną – dwór z Mirogonowic z XVIII wieku. Znajduje się w nim biblioteka, archiwum i ośrodek badawczo-naukowy. Wielu obiektom przywrócono ich pierwotny wygląd, technikami obowiązującymi w ówczesnych czasach na terenie regionu. Inwestycje sfinansowano dzięki środkom z RPO, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Tytuł projektu: Rozbudowa Muzeum Wsi Kieleckiej - Parku Etnograficznego w Tokarni w celu zachowania dziedzictwa kulturowego - podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu

Nazwa Beneficjenta: Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach

Całkowita wartość projektu: 17 181 589,74 zł

Wartość dofinansowania z UE: 8 999 123,70 zł

Dworek Stefana Żeromskiego - Szklany Dom

Była to kluczowa inwestycja dla rozwoju Gminy Masłów. Dworek jest miejscem spotkań mieszkańców, artystów i turystów wędrujących szlakiem Stefana Żeromskiego. W ramach projektu wybudowano dwa obiekty kulturalne, o łącznej powierzchni zabudowy 932 m². Pełnią funkcję Centrum Edukacyjnego i Turystycznego. Odbývają się tam koncerty, warsztaty, projekcje filmów. Powstały również: Izba Dobrego Smaku, trzy ścieżki literackie poświęcone Stefanowi Żeromskiemu oraz ścieżka przyrodnicza. Odnowiono istniejące szlaki rowerowe i piesze. Budynek o funkcji kulturalno-edukacyjnej zwany jest „Szklanym domem”, drugi budynek o funkcji muzealnej – stylizowanego dworku szlacheckiego XIX wiecznego odtworzonego historycznego ogrodu dworskiego

Tytuł projektu: Dworek Stefana Żeromskiego - Szklany Dom - Ikona Regionu Świętokrzyskiego

Nazwa Beneficjenta: Gmina Masłów

Całkowita wartość projektu: 3 675 411,23 zł

Wartość dofinansowania z UE: 2 243 621,57 zł

„Świątokrzyski Sztetl”

Nowoczesny, multimedialny ośrodek edukacyjno-muzealny zaczęto tworzyć w 2008 roku, gdy zapadła decyzja o odbudowie chmielnickiej Synagogi - trzeciej co do wielkości w Kieleckiem. Projekt opiera się na dwóch bryłach, z których jedna symbolizuje światło, czyli wspólne życie Polaków i Żydów przed wojną, a druga ciemność, nawiązując do Holocaustu. „Świątokrzyski Sztetl” skupia wiedzę o blisko stu sztetlach – dawnych miasteczkach żydowskich Kielecczyny. Historię miast i ich mieszkańców można poznać dzięki nowoczesnym narzędziom: multimedialnym mapom regionu, ekranom dotykowym, szybom holograficznym, ukrytym głośnikom oraz tradycyjnej ekspozycji. W muzeum znajduje się jedyna na świecie szklana bima – miejsce, w którym dawniej odczytywano Torę. Do jej stworzenia zużyto aż 6 ton szkła. To przede wszystkim ośrodek edukacyjny, w którego tworzenie włączył się Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Tytuł projektu: Utworzenie ośrodka edukacyjno-muzealnego „Świątokrzyski Sztetl” w budynku zabytkowej Synagogi w Chmielniku

Nazwa Beneficjenta: Gmina Chmielnik

Całkowita wartość projektu: 6 922 760,01 zł

Wartość dofinansowania z UE: 3 996 000,00 zł

Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku

Główny remont placówki trwał prawie rok i w tym czasie obiekt był zamknięty dla zwiedzających. Zbiory z Oblęgorka zostały przeniesione do Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyśle i Muzeum Farmacji w Łodzi. Warto było jednak czekać na efekty. A te są imponujące: odrestaurowane wnętrza, odnowione parkowe alejki, nowa elewacja, ogrodzenie i brama wjazdowa. Modernizacja dotyczyła przede wszystkim starych, pamiętających jeszcze lata 60-te elementów takich, jak: instalacja elektryczna, wodno-kanalizacyjna i grzewcza, czy podłogi. Dyrekcja muzeum postawiła na multimedia. Dostosowała wystawy do współczesnych wymogów. Kupiono ponad 30 tzw. audioprzewodników, służących do samodzielnego zwiedzania muzeum. Wgrany wcześniej do urządzenia głos przewodnika opowiada o zwiedzanych miejscach w kilku wersjach językowych. To są sal stanowią ścieżki muzyczne i dźwiękowe.

Tytuł projektu: Wzrost atrakcyjności turystycznej Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku, poprzez jego modernizację, renowację i odtworzenie elementów zabytkowego parku oraz wdrożenie interaktywnego zwiedzania

Nazwa Beneficjenta: Muzeum Narodowe w Kielcach

Całkowita wartość projektu: 3 346 816,21 zł

Wartość dofinansowania z UE: 1 545 197,67 zł

Modernizacja szlaku martyrologii

Szlak martyrologii w Skarżysku-Kamiennej liczy około 30 kilometrów. Przed modernizacją służył głównie jako szlak do wędrówek pieszych. Na trasie znajduje się wiele interesujących pod względem historycznym i przyrodniczym miejsc, m. in., cmentarz partyzancki, grób nieznanego żołnierza, 5 mogił i 4 pomniki zamordowanych w czasie wojny zarówno żołnierzy AK, powstańców styczniowych, partyzantów, harcerzy i okolicznej ludności. Jedną z mogił upamiętnia męczeńską śmierć 760 Polaków, była to największa egzekucja w czasie II wojny na Kielecczynie. W ramach tego projektu wybudowano parking dla pięciu autobusów oraz na 50 samochodów osobowych, utwardzono dojście do mogiły na Borze, dostosowano istniejący szlak pieszy dla potrzeb turystyki rowerowej (30km). Gospodarze zadbałi o szereg udogodnień dla zwiedzających: infokiosk na początku szlaku, ławki i siedziska, miejsca na ognisko, kosze na śmieci, tablice edukacyjno-informacyjne na całej długości szlaku, kładkę pieszo-rowerową na rzece Kamiennej, która została zniszczona podczas powodzi w 2002 roku, a teraz zapewnia ciągłość szlaku.

Tytuł projektu: Modernizacja szlaku martyrologii wraz z budową infrastruktury turystycznej w Skarżysku-Kamiennej

Nazwa Beneficjenta: Gmina Skarżysko-Kamienna

Całkowita wartość projektu: 2 052 952,54 zł

Wartość dofinansowania z UE: 1 231 771,51 zł

Amfiteatr w muzeum „pod gołym niebem”

Projekt ten był realizowany na terenie istniejącego amfiteatru, który znajduje się w dawnym, zabytkowym kamieniołomie Kadzielnia, najpiękniejszym muzeum pod gołym niebem. Kielce są jedynym miastem w Europie, które ma w swoich granicach taką różnorodność formacji geologicznych odsłoniętych na powierzchni terenu. Amfiteatr powstał w tej unikatowej scenerii w 1971. Inwestycja dotyczyła modernizacji i rozbudowy amfiteatru już istniejącego oraz przystosowanie go do wymogów współczesnego widowiska a także uniezależnienia od warunków atmosferycznych. Powstała więc infrastruktura niezbędna artystom, m. in. garderoba oraz widzom. Zastosowano rozwiązania umożliwiające dostęp do obiektu osobom niepełnosprawnym. Amfiteatr do tej pory nie posiadał zadaszenia, co ograniczało ilość organizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych i powodowało, że miejsce nie było w pełni wykorzystywane. Modernizacja powiązana była z przebudową dróg i parkingów, zagospodarowaniem terenów zielonych i przebudową kas.

Tytuł projektu: Geopark Kielce-przebudowa Amfiteatru Kadzielnia

Całkowita wartość projektu: 19 449 240,45 PLN

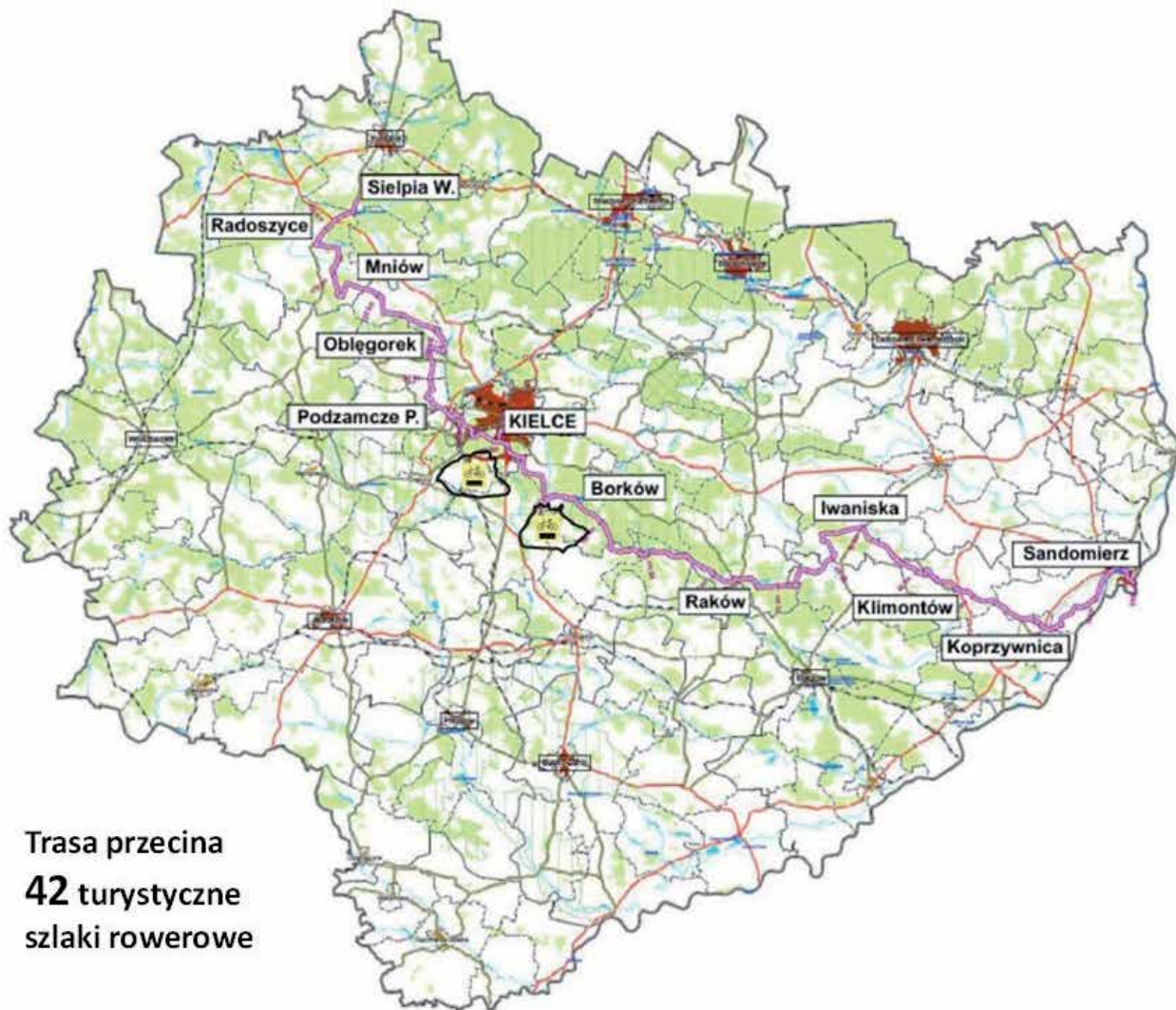
Wartość dofinansowania z UE: 12 753 600,29 PLN.

oprac. Anna Rdzanek-Kapsa

Szlaki rowerowe połączą Polskę Wschodnią

Trwają intensywne prace nad projektem Trasy Rowerowej w Polsce Wschodniej. Przez województwo świętokrzyskie ma przebiegać ponad 190 kilometrów ścieżek rowerowych, które poprowadzą od Końskich do Sandomierza przez najpiękniejsze zakątki regionu. Ogłoszone zostały już przetargi na wykonanie niektórych odcinków trasy. Oprócz samych szlaków, powstaną również tzw. „Miejsca Obsługi Rowerzystów”, a cała inwestycja będzie intensywnie promowana.

Trasa przecina
42 turystyczne
szlaki rowerowe

Realizowany w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej projekt tras rowerowych przewiduje, że do końca 2015 r. na terenie województw lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego powstanie ścieżka rowerowa o podłożu

utwardzonym, o długości ok. 2000 km.

W województwie świętokrzyskim prace nad powstaniem tras są bardzo zaawansowane i gotowa jest już mapa ścieżki przebiegającej przez nasz region. Jej początek, który jednocześnie będzie początkiem całej ścieżki przebiegającej

przez 5 województw będzie w okolicach Końskich. Następnie poprowadzi ona przez Kielce, Raków, Iwaniska, Klimontów i Sandomierz. Być może jej punktem początkowym będzie wyjątkowy park w Końskich. - Pracujemy nad tym, aby tę oficjalną ścieżkę przedłużyć z Gatnik do Końskich, gdzie

kończyłaby się ona w parku jordanowskim, który władze tego miasta planują stworzyć. W marcu ogłoszone zostały przetargi na budowę kilku pierwszych odcinków trasy – mówi **Damian Urbanowski**, dyrektor Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich.

Trasa rowerowa będzie

Przez województwo świętokrzyskie ma przebiegać ponad 190 kilometrów ścieżek rowerowych, które poprowadzą od Końskich do Sandomierza przez najpiękniejsze zakątki regionu

w naszym regionie liczyła ponad 190 km. Większość ścieżek będzie wytyczona na zasadach ogólnych na drogach już istniejących. - 26 kilometrów będą to utwardzone drogi gruntowe, a 29 kilometrów to całkowicie nowe odcinki o szerokości 2,5 metra i nawierzchni asfaltowej. Będą one zlokalizowane poza rowami obok dróg – mówi Damian Urbanow-

ski. Ścieżki będą przebiegały przez urokliwe tereny naszego województwa, a zostały tak wytyczone by rowerzyści mogli obejrzeć najpiękniejsze zakątki regionu. Jadąc trasą można zwiedzić nie tylko dobrze znane Sandomierz, Zamek Krzyżtopór w Ujeździe czy Oblęgorek, ale również na przykład malownicze tereny Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego.

Koszt inwestycyjnej części projektu w naszym województwie to 23,755 mln złotych, a w jej ramach oprócz samych ścieżek powstaną 24 tzw. „Miejsca Obsługi Rowerzystów”. - Stanowiska te przewidziane będą na 12 osób, będzie w nich ławka i toalety. Rowerzyści będą mogli w takich punktach odpocząć, posilić się. Zakończenie całej inwestycji planujemy na wrzesień 2015 roku – dodaje dyrektor Urbanowski.

Liderem kampanii promującej budowę i działanie ścieżek w naszym i czterech

innych województwach będzie Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego. Ogólnopolska kampania promocyjna zostanie przeprowadzona z użyciem telewizji, radia, prasy, Internetu oraz szeregu innych narzędzi uzupełniających. Nacisk położony zostanie również na rozwój trasy jako produktu turystycznego.

- Dla tych 5 województw turystyka rowerowa jest przyszłością, a ten projekt kierowany jest przede wszystkim do turystów spoza naszego województwa i do turystów zagranicznych. Jest to uzupełnienie już istniejącej bogatej oferty, szczególnie, że dotychczas nie było tak zaawansowanego systemu ścieżek rowerowych. Elementem, który ma spinać tę inwestycję ma być wielopłaszczyznowy projekt turystyczny. Chodzi nam o to aby wokół trasy budować cały system zagospodarowania turystycznego – kwa-

tery, noclegi, gastronomię – mówi **Jacek Kowalczyk**, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego oraz dyrektor Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego. - Projekt promocyjny jest bardzo ważny aby w pełni wykorzystywać tę trasę. Zgodnie z założeniami szlak ścieżek rowerowych ma przyciągnąć 100 tys. osób rocznie więc przed nami wielkie wyzwanie, ale wierzę, że sobie poradzimy – dodaje dyrektor Kowalczyk.

Wartość projektu promocji ścieżek opiewa na kwotę ponad 24,8 mln zł. Województwo świętokrzyskie będące beneficjentem projektu, zrealizuje wszystkie działania w imieniu i na rzecz pozostałych województw Polski Wschodniej.

Mateusz Cieśliski

Udany debiut w Mistrzostwach

Piłkarska reprezentacja Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach uczestniczyła w II Mistrzostwach Polski Urzędów Marszałkowskich w Piłce Nożnej Halowej – Gniewino 2014”. Rywalizowały drużyny z 13 regionów Polski. Organizatorem turnieju było Województwo Pomorskie.

Był to debiut naszej reprezentacji na tak prestiżowym turnieju. Po niezwykle zaciętym boju, drużyna Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego uplasowała się na ósmym miejscu.

W składzie świętokrzyskiej reprezentacji znaleźli się: **Rafał Szymkiewicz, Andrzej Urban, Tomasz Jamka, Łukasz Wijas, Tomasz Łosak, Leszek Beger, Łukasz Cegielski, Błażej Nowiński, Krzysztof Bałchanowski.**

Piłkarska reprezentacja Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego

Świętujemy 10 lat w Unii Europejskiej

Plenerowa impreza kulturalno-artystyczna w Sandomierzu oraz akcja „Dni Otwartych Projektów” to główne wydarzenia, w jakie włącza się Samorząd Województwa Świętokrzyskiego w ramach obchodów 10. rocznicy wstąpienia Polski do Unii Europejskiej.

1 maja 2014r. w Sandomierzu odbędzie się piknik rodzinny promujący efekty wejścia Polski do UE, a zwłaszcza wynikające z tego faktu korzyści dla wo-

jewództwa świętokrzyskiego. Prezentowane będą projekty, które z powodzeniem udało się zrealizować dzięki dostępnym funduszom europejskim. Organizatorzy

przygotowali wiele atrakcji. I tak na scenie głównej na Rynku Starego Miasta w godz. 14 – 22 odbywać się będą liczne występy artystyczne, w ramach tzw. „Miasteczka Europejskiego” będzie można wziąć udział w interaktywnych animacjach: edukacyjnych, plastycznych, zręcznościowych, sportowych itp. na stanowiskach rozmieszczonych w obrębie Starego Miasta (godz. 14-19), strefę EFS zorganizuje na Rynku Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego w Kielcach, a piknik na Bulwarze Piłsudskiego - MOSiR Sandomierz. Imprezę zwieńczy koncert oraz widowisko modowo-

-muzyczne „Po zmierzchu”.

10. rocznica członkostwa Polski w Unii Europejskiej będzie również doskonałą okazją, aby zaprezentować społeczeństwu przedsięwzięcia i inwestycje dofinansowane z Funduszy Europejskich. Temu służyć ma akcja pt. „Dni Otwarte Projektów” koordynowana przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, która zostanie zorganizowana w dniach 1-11 maja.

Włączając się w tę inicjatywę, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego zaprosił samorządy i beneficjentów RPOWŚ 2007-2013 do „otwarcia swoich projektów”

Na sandomierskim rynku świętować będziemy rocznicę przystąpienia do struktur Unii Europejskiej

dla mieszkańców regionu, przynajmniej na jeden dzień w okresie od 1 do 11 maja br. Dni otwarte zostaną objęte dedykowaną promocją w mediach regionalnych i ogólnopolskich, a najciekawsze i najatrakcyjniej zaprezentowane projekty będą miały szansę zostać pokazane w licznych audycjach telewizyjnych. Tym samym mieszkańcy naszego regionu, jak i odwiedzający nas turyści, będą mogli naocznie przekonać się, jak wiele ciekawych i ważnych projektów zostało do pory zrealizowanych.

Wydarzenia odbywać się będą w ramach ogólnopolskiej akcji promocyjnej zainicjowanej przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju pod patronatem medialnym Telewizji Polskiej.

W obchody 10-lecia naszej integracji z Unią Europejską włączyły się także wojewódzkie placówki kultury. W Muzeum Dialogu Kultur, oddziale Muzeum Narodowego w Kielcach 1 maja zostanie zaprezentowana wystawa „Homo Urbanus Europeanus”. Ekspozy-

Filharmonia Świętokrzyska uczci rocznicę uroczystym koncertem zatytułowanym „... Oda do Radości...”

Kazimierz Kotowski, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego:

1 maja 2004 r. - dzień przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej to data i wydarzenie o charakterze historycznym, największa, diametralna zmiana rozpoczynająca XXI wiek, o daleko sięgających skutkach społecznych, i gospodarczych. Wejście Polski do Unii Europejskiej wpłynęło na nasze myślenie, postępowanie, wyzwoliło olbrzymi potencjał twórczy, zbliżyło nas do świata,

odkryło przed nami pozamykane dotychczas granice na każdej płaszczyźnie działalności.

Stały przed nami olbrzymie szanse rozwoju, które każda firma, instytucja, grupa społeczna, zawodowa, każdy pojedynczy człowiek może wykorzystać w sposób dla siebie najlepszy i najdogodniejszy.

Minęło dopiero 10 lat od wstąpienia do Unii Europejskiej, ale zmiany widoczne są już na każdym kroku. Świat stał się bliższy, czujemy się pełnoprawnymi obywatelami Europy. Swobodnie możemy poruszać się po wielu krajach, kształcić się, zdobywać doświadczenie, wykorzystywać swój potencjał intelektualny, kooperować z firmami zagranicznymi.

Zmiany widoczne są w całym kraju i w każdym regionie, także w naszym województwie świętokrzyskim, gdzie wiele jest pozytywnych przykładów współpracy.

Teraz po dziesięciu latach nie możemy sobie wyobrazić naszego kraju bez stałej, na każdej płaszczyźnie obecności w Unii Europejskiej.

cja będzie przedstawiać 50 czarno-białych fotografii francuskiego artysty Jeana-Marc'a Caracci. Odwiedził on w ciągu trzech lat 31, głównie europejskich stolic m.in.: Rygę, Paryż, Pragę, Londyn, Wilno, Brukselę, Kijów oraz Warszawę. W każdym z tych miejsc stara się ukazać podobieństwo losów ich mieszkańców. Wystawę będzie można oglądać do 24 sierpnia br.

10 lat naszego członkostwa w UE uczci również Filharmonia Świętokrzyska im. Oskara Kolberga w Kielcach. 25 kwietnia odbędzie się koncert „... Oda do Radości...”, podczas którego publiczność będzie miała okazję usłyszeć wspaniałą IX symfonię d-moll op.125 Ludwiga van Beethovena w wykonaniu Renaty Drozd (sopran), Ewy Marciniec (alt), Karola Kozłowskiego (tenor), Adama Szerszenia

(baryton) oraz Chóru Instytutu Edukacji Muzycznej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. Artystom na scenie towarzyszyć będzie Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Świętokrzyskiej pod batutą Jacka Rogali.

- Filharmonia Świętokrzyska włączyła się w ogólnopolskie obchody tego wspaniałego jubileuszu, które organizuje Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju - poinformował **Jacek Rogala, dyrektor** Filharmonii Świętokrzyskiej.

Koncertowi towarzyszyć będzie wystawa Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Fundusze unijne – nowa przestrzeń dla kultury”.

Oprac. A.K./M.N.

Fundusz Sołecki po nowemu

Świetna informacja dla sołtysów! W dniu ich święta, 11 marca, w Łasku w województwie łódzkim, prezydent Bronisław Komorowski uroczystie podpisał nowelizację ustawy o funduszu sołeckim. W uroczystości wzięło udział ponad 100. sołtysów z całej Polski. Województwo świętokrzyskie reprezentował Feliks Januchta, mieszkający w Miedzianej Górze wiceprezes Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów. Przepisy nowej ustawy doprecyzowują i usuwają niektóre rozwiązania poprzedniej regulacji, które stanowiły barierę dla rozwoju tej inicjatywy. Ustawa umożliwia między innymi realizację wspólnych projektów z innymi sołectwami, pozwala sołtysowi na poprawienie w ciągu 7 dni wadliwego wniosku, zwiększa także o 10% refundację wydatków dla gminy z budżetu państwa. Długo oczekiwane przez sołtysów znowelizowane przepisy weszły w życie 20 marca br.

Dlaczego sołtysi nalegali na wprowadzenie zmian w ustawie o funduszu sołeckim? Przede wszystkim - ich zdaniem - liczba gmin, które decydowały się dotychczas na wyodrębnianie w swych budżetach środków w ramach funduszu sołeckiego, była zbyt niska; jak wynika z szacunków, na taki krok decydowało się tylko około 55% gmin w Polsce (około 1200 gmin - warto pamiętać, że w 13% gmin w kraju nie ma sołectw). Celem było zatem zwiększenie o co najmniej 15 % ilości gmin, w których będzie tworzony fundusz. – Szczególnie trudna sytuacja była w gminach biedniejszych, gdzie każda złotówka przed wydaniem oglądana jest kilka razy – mówi **Feliks Januchta**, prezes Stowarzyszenia Sołtysów Ziemi Kieleckiej, piastujący jednocześnie funkcję wiceprezesa Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów. – Dotychczasowa, przyjęta w 2009 roku ustawa pozwalała na zwrot z budżetu państwa 10, 20 lub 30% poniesionych kosztów w zależności od zamożności gminy. Aby zwiększyć zainteresowanie gmin tworzeniem funduszu, postulowaliśmy o zwiększenie tego zwrotu do 30, 40 i 50%. Niestety, nie udało się tego osiągnąć, ale i tak powinniśmy być zadowoleni – zgodnie z nowymi zapisami zwracane będzie odpowiednio 20%, 30% lub 40% - dodaje.

Sołtysów cieszy także, że nowe przepisy dają możliwość realizacji wspólnych przedsięwzięć przez dwa sąsiadujące, a nawet więcej sołectw z jednej gminy. Oznacza to, że fundusze będą mogły się sumować. To ważne dla tych sołtysów, którzy planują zrealizowanie wspólnej, dużej, a więc i kosztownej inwestycji - boiska, atrakcyjnie wyposażonego placu zabaw, świetlicy, czy choćby zadaszonej sceny.

Nowa ustawa stanowi, że uchwała podejmowana przez radę gminy o wyodrębnieniu funduszu sołeckiego będzie miała charakter permanentny, czyli będzie obowiązywała aż do momentu, gdy rada podejmie uchwałę o niewyrażeniu zgody na wyodrębnienie funduszu. Natomiast podjęta przez gminę uchwała, w której nie wyrażono zgody na utworzenie funduszu, będzie obowiązywać tylko przez rok budżetowy. – To uproszczenie całej procedury i ułatwienie życia

sołtysom. Dotychczas uchwała o wyodrębnieniu funduszu musiała być podejmowana przez radę gminy każdego roku, sołtysi nie wiedzieli więc czy mogą myśleć o planowaniu na przyszłość jakichkolwiek inwestycji. Teraz będą spokojniejsi – cieszy się prezes Stowarzyszenia Sołtysów Ziemi Kieleckiej.

Wójt (burmistrz lub prezydent miasta) powinien do 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy przekazać sołtysom informację o wysokości środków przypadających dla danego sołectwa. Pieniądze, które nie zostaną wykorzystane w roku budżetowym wygasną z upływem roku.

Warunkiem przyznania w roku budżetowym środków z funduszu jest złożenie przez sołectwo wniosku do wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie z ini-

cyjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Wniosek powinien zawierać listę przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w danym sołectwie wraz z określeniem kosztów oraz uzasadnieniem. Sołtys powinien taki wniosek przedłożyć wójtowi do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, którego wniosek dotyczy.

Nowa ustawa o funduszu sołeckim przewiduje możliwość zwiększenia środków funduszu. Do 30 czerwca roku poprzedzającego rok budżetowy rada gminy będzie mogła określić zasady zwiększenia środków funduszu przypadającego na poszczególne sołectwa ponad limit określony ustawą. Dzięki temu terminowi, wójt (burmistrz) będzie miał miesiąc na wyliczenie wysokości środków przypadających na dane sołectwo (środków funduszu sołeckiego i innych).

Nowe przepisy przewidują też, że w trakcie roku budżetowego (nie później niż do 31 października) sołectwo może złożyć wniosek o korektę zadań przewidzianych do realizacji w ramach funduszu. Zmiana lub modyfikacja inwestycji nie może jednak zwiększyć wydatków ustalonych w pierwotnym budżecie.

Robert Siwiec

Prawnik radzi...

Prezentujemy kolejne porady prawne dotyczące problematyki związanej z pełnieniem funkcji sołtysa. Zbigniew Stefańczyk, radca prawny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego podpowiada sołtysom, czy mogą powoływać komisje, udostępniać mienie komunalne oraz w jaki sposób rozwiązać problem starych i nieużytecznych słupów telefonicznych.

Joanna Ryk, sołtys sołectwa Obice, gmina Morawica:

Czy jednostki pomocnicze mogą powoływać komisje do określonych zadań oraz czy sołtys ma prawo do udostępnienia innym podmiotom mienia komunalnego?

Zbigniew Stefańczyk: - Organ uchwałodawczy jednostek pomocniczych, na wzór rady gminy, mogą powoływać ze swego grona stałe i doraźne komisje do określonych zadań, ustalając ich przedmiot działania i skład osobowy. Komisje stają się organami wewnętrznymi jednostek pomocniczych, nie będące organami administracji publicznej.

Utworzenie komisji jest w pełni fakultatywne, jednak należy mieć na uwadze, że struktury te ułatwiają organizacyjnie pracę. W przypadku ich powołania należy określić zasady działania i procedurę podejmowaną uchwał, jako sposób wyrażania opinii lub wniosków.

Sołtys, na podstawie odrębnego upoważnienia od wójta gminy, ma prawo w imieniu gminy do odpłatnego lub nieodpłatnego udostępnienia określonych zarządzeniem wójta pomieszczeń na okazjonalne imprezy oraz okazjonalnego udostępnienia obiektów sportowych i zamkniętych terenów rekreacyjnych, nie pozostających we władaniu innych podmiotów.

Mienie komunalne jest to mienie będące własnością gminy. Zgodnie z przepisem art. 48 ust 1 ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku sołectwo ma prawo do zarządzania i do korzystania z mienia, które mu przekaże gmina, a także do rozporządzania dochodami pochodzącymi z gospodarowania nim. Jednak to, co sołectwo może z nim zrobić w ramach zarządzania musi zostać określone przez radę gminy w statucie gminy.

Lucjan Pawlik, sołtys sołectwa Nikisiałka Mała, gmina Opatów:

Na terenie sołectwa stoi wiele nieużytecznych i starych

słupów telefonicznych. Instalacje przebiegają dość nisko i przeszkadzają w uprawie gruntów. Trudno przejechać dużymi maszynami rolniczymi, kombajnem. Do kogo należy się zgłosić, aby usunąć nieużyteczne słupy?

Zbigniew Stefańczyk

Zbigniew Stefańczyk: - Zgodnie z artykułem 49 § 1 kodeksu cywilnego urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania wody, pary, gazu, prądu elektrycznego oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych gruntu lub budynku, jeżeli wchodzą w skład przedsiębiorstwa lub zakładu. Dlatego też właściciel nieruchomości obciążonej sam nie może usunąć instalacji, gdyż nie jest ona jego własnością.

Artykuł 305(1) kodeksu cywilnego stanowi, że nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w artykule 49

§ 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Przyjmując, więc istnienie służebności przesyłu, to do tych służebności za artykułem 305 (4) kodeksu cywilnego miałyby zastosowanie odpowiednie przepisy o służebnościach gruntowych. I tak artykuł 294 kodeksu cywilnego mówi – właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zniesienia służebności gruntowej za wynagrodzeniem, jeżeli skutek zmiany stosunków służebność stała się dla niego uciążliwa, a nie jest konieczna do prawidłowego korzystania z nieruchomości władającej, lub też, o czym stanowi artykuł 291 kodeksu cywilnego z powodu ważnej potrzeby gospodarczej, właściciel nieruchomości obciążonej może żądać za wynagrodzeniem zmiany treści lub sposobu wykonywania służebności, chyba, że żądana zmiana przyniosłaby uszczerbek nieruchomości władającej.

Podobnie w sprawie może mieć zastosowanie również artykuł 293 § 1 kodeksu cywilnego mówiący o tym, że służebność gruntowa wygasa skutek niewykonania przez lat dziesięć. Adresatem roszczeń właściciela nieruchomości obciążonej będzie właściciel słupów telefonicznych, będący przedsiębiorcą w rozumieniu cytowanego artykułu 49 kodeksu cywilnego.

Oprac. Agata Kołacz

10 LAT WSPÓŁPRACY WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO Z REGIONEM CENTRALNEJ FINLANDII, 20 MARCA 2014

